

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lucie Dolanské Bányaiové a soudců Michala Bartoně a Zdeňka Kühna (soudce zpravodaje) o ústavní stížnosti stěžovatele **V. A**, zastoupeného Mgr. Karlem Hunešem, advokátem, sídlem U Trezorky 921/2, Praha 5 – Jinonice, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. října 2025 č. j. 25 Cdo 2578/2025-166, rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. března 2025 č. j. 25 Co 330/2024-154 a rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 19. srpna 2024 č. j. 14 C 211/2022-131, za účasti **Nejvyššího soudu, Krajského soudu v Hradci Králové a Okresního soudu v Hradci Králové**, jako účastníků řízení, a **statutárního města Hradec Králové**, sídlem Československé armády 408/51, Hradec Králové, zastoupeného JUDr. Arnoštem Urbanem, advokátem, sídlem Československé armády 300/22, Hradec Králové, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

I. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 16. října 2025 č. j. 25 Cdo 2578/2025-166 bylo porušeno základní právo stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. října 2025 č. j. 25 Cdo 2578/2025-166 se ruší.

III. Ve zbývajícím rozsahu se ústavní stížnost odmítá.

IV. Stěžovateli ani vedlejšímu účastníkovi se náhrada nákladů řízení před Ústavním soudem nepřiznává.

Odůvodnění:

**I.
Podstata věci**

1. V tomto nálezu se Ústavní soud zabývá otázkou, zda Nejvyšší soud porušil stěžovatelovo základní právo na přístup k soudu, když odmítl dovolání pro vady, neboť stěžovatel v něm neoznačil spisovou značkou judikáty, od nichž se měl odvolací soud odchýlit. Podle Ústavního soudu dovolání vadou netrpělo. Stěžovatel označil rozhodovací praxi slovním popisem dostatečně určitě, což je postup výjimečně možný, nevyvolá-li popis žádné pochybnosti, o jakou rozhodovací praxi se jedná.

II.

Popis věci a jejího procesního vývoje

2. Počátkem této věci je zranění stěžovatele způsobené pádem dubové větve. Ke zranění došlo na pozemku s chatou, který vlastní stěžovatelova příbuzná. V těsné blízkosti pozemku se nachází další dva pozemky. Na prvním z nich, vlastněném statutárním městem Hradec Králové (vedlejší účastníkem), stojí dub. Do jeho větví byl minimálně od 1. 5. 2019 zaklesnut ulomený vrchol topolu osika, který roste na druhém blízkém pozemku, vlastněném třetími osobami. Dne 23. 6. 2019 se vrchol topolu uvolnil z větví dubu a spadl na zem, mj. i na pozemek s chatou. Když se stěžovatel chystal se svými dvěma syny spadlý vrchol topolu odklidit, ulomila se z dubu přibližně desetimetrová větev a zasáhla stěžovatele. Pád dubové větve zapříčinila prasklina, kterou způsobilo několikátýdenní zatížení zaklesnutým vrcholem topolu. Stěžovatel utrpěl po pádu větve mnohačetná zranění, konkrétně zlomeninu holenní kosti, klíční kosti a žeber, prasklinu lebky a krvácení do mozku.

3. Stěžovatel měl za to, že vedlejší účastník zanedbal svou prevenční povinnost, a proto se žalobou podanou k Okresnímu soudu v Hradci Králové domáhal po vedlejšímu účastníkovi majetkové i nemajetkové újmy ve výši bezmála 3 miliony Kč. Okresní soud žalobu zamítl, neboť vedlejší účastník péči o dub nezanedbal a zároveň se neprokázalo, že by stěžovatelovo zranění nastalo v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním vedlejšího účastníka. Vedlejší účastník si při péči o lesní porost počínal dostatečně pečlivě a rozumně, ani takové splnění prevenční povinnosti ale nemůže zabránit vzniku jakékoli škody. Jediným efektivním řešením by bylo vymýcení celého lesního porostu. Naopak nezodpovědně si počínal stěžovatel a jeho synové. Po pádu topolu se pohybovali v nebezpečném prostoru a nevěnovali dostatečnou pozornost hrozícímu nebezpečí pádu dalších stromů či větví. Odpovídajícím a rozumným řešením by bylo na místo přivolat hasiče a nechat odstranění spadlých větví na nich. Stěžovatel tedy přispěl ke vzniku škody tím, že nepřizpůsobil své chování situaci.

4. Krajský soud v Hradci Králové rozsudek okresního soudu potvrdil. Upozornil, že pokud by se ulomený vrchol topolu nezaklínil v koruně dubu, větev dubu by se neulomila a nespadla na zem. Vlastníci pozemku, na němž roste topol, nedostáli své prevenční povinnosti tím, že neinformovali ohrožené subjekty o hrozící újmě a nijak se nezasadili o odstranění nebezpečí. Mezi případným protiprávním jednáním vedlejšího účastníka a vzniklou újmou proto nelze nalézt příčinnou souvislost.

5. Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel dovolání. Jeho přípustnost spatřoval v tom, že se krajský soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu při řešení dvou otázek. První spočívala v tom, že zanedbání prevenční povinnosti žalovaným (tj. nyní vedlejší účastníkem) mohlo být další, souběžnou a pro vznik újmy podstatnou příčinou vedle příčiny primární, kterou bylo zanedbání péče vlastníky pozemku, na kterém roste topol. Druhá otázka se zabývala rozsahem prevenční povinnosti vlastníka lesního pozemku (vedlejšího účastníka) a mírou spoluzavinění stěžovatele. Stěžovatelovo dovolání odmítl Nejvyšší soud pro vady. Ohledně první otázky stěžovatel neuvedl, s jakým konkrétním rozhodnutím je rozhodnutí krajského soudu v rozporu, označení konkrétního rozhodnutí nevyplývá ani z obsahu dovolání. Jelikož se stěžovateli nepodařilo zpochybnit první důvod, na kterém rozhodnutí krajského soudu stojí (tj. dovozenou absenci příčinné souvislosti), nemůže druhý dovolací důvod naplnit podmínky přípustnosti dovolání, protože ani odlišné řešení prevenční povinnosti a míry spoluzavinění stěžovatele by se v právní sféře stěžovatele nemohlo projevit.

III.

Argumentace stěžovatele

6. Stěžovatel napadl ústavní stížností rozhodnutí všech tří civilních soudů z důvodů, které lze rozdělit do dvou skupin.

7. *Zaprvé*, Nejvyšší soud chybně odmítl stěžovatelovo dovolání. V první otázce vymezené v dovolání stěžovatel namítal, že krajský soud mechanicky vyloučil odpovědnost vedlejšího účastníka s odůvodněním, že primární příčinou vzniku újmy byl pád topolu ze sousedního pozemku. Tímto zjednodušujícím pohledem krajský soud ignoroval doktrínu o souběhu příčin, nezabýval se tím, zda dlouhodobé zanedbání prevenční povinnosti vedlejším účastníkem nebylo další, souběžnou a pro vznik škody podstatnou příčinou. Nejvyšší soud odmítl tuto část odůvodnění jako vadnou proto, že stěžovatel neodkázal na konkrétní spisovou značku rozhodnutí, od kterého se měl krajský soud odchýlit. Takový požadavek je ale protiústavní (srov. náleze ze dne 18. 12. 2014 sp. zn. IV. ÚS 1256/14, podle něhož požadavek na uvedení spisové značky v dovolání je projevem přepjatého formalismu, pokud dovolatel ustálenou judikaturu vymezí dostatečně určitě slovním popisem). Nejvyšší soud měl vnímat dovolání jako celek a posuzovat ho podle obsahu. Nejvyšší soud se chybně odmítl zabývat i druhou otázkou. Je zavádějící tvrzení, že stěžovatel jen nesouhlasí s hodnocením důkazů. Stěžovatel napadal právní závěry vyvozené ze skutkových zjištění (tj. že dvouměsíční nečinnost vlastníka dubu je právně relevantní příčinou vzniku újmy).

8. *Zadruhé*, právní závěry nalézacího a odvolacího soudu jsou v extrémním rozporu se skutkovými zjištěními a objevují se v nich prvky svévole. K pádu dubové větve ani zranění stěžovatele by nedošlo, pokud by vedlejší účastník splnil svou prevenční povinnost a nebezpečný stav (zaklesnutou část topolu ve větvích dubu) odstranil. Zamítnutí nároku na náhradu újmy navíc porušuje stěžovatelovo právo na ochranu zdraví.

9. Stěžovatel též požádal o přiznání náhrady nákladů řízení před Ústavním soudem.

V.

Shrnutí řízení před Ústavním soudem

10. Ústavní soud si vyžádal soudní spis a umožnil vyjádřit se k ústavní stížnosti Nejvyššímu soudu, krajskému a okresnímu soudu a stejně tak i možným vedlejším účastníkům řízení.

11. **Nejvyšší soud** upozornil, že stěžovatel v dovolání neuvedl, od jaké rozhodovací praxe se měl krajský soud odchýlit. Tím se stěžovatel domáhal toho, aby sám Nejvyšší soud vyhledal přílehlavou judikaturu. Dovolání má daná pravidla, i proto musí být v řízení dovolatel zastoupen advokátem. Je otázkou, zda může být nepřiměřeným formalismem, je-li odmítnuto podání profesionála nesplňující jasně stanovené požadavky, které ponechává na soudu, aby si v podání sám vybral námítky, které mohou jít ku prospěchu dovolatele. Má-li platit rovnost účastníků řízení, nelze vstřícný přístup volit jen k dovolateli, to by bylo ve výsledku na úkor vedlejšího účastníka.

12. **Krajský soud v Hradci Králové** se necítil být povolán k posuzování první části ústavní stížnosti týkající se odmítnutí dovolání. Druhá část ústavní stížnosti se podle krajského soudu kryje s odůvodněním napadeného rozsudku.

13. **Okresní soud** ve vyjádření pouze odkázal na odůvodnění svého rozsudku.

14. Podle **města Hradec Králové** (vedlejší účastník) by měl Ústavní soud stěžovatelo uvést ústavní stížnost odmítnout a uložit stěžovateli povinnost k náhradě nákladů řízení. Stěžovatel sice v dovolání odkazoval na doktrínu souběhu více příčin vzniku škody, nepropojil ji ale dostatečně určitě s rozhodovací praxí Nejvyššího soudu a ani blíže neurčil konkrétní judikaturní závěry, od kterých se měl krajský soud odchýlit. Nadto je námitka o souběhu více příčin skutkové povahy, nemůže tak zpravidla založit přípustnost dovolání. Druhá část ústavní stížnosti se týká podústavního práva a důvodnost ústavní stížnosti nezakládá.

15. V replice **stěžovatel** uvedl, že právní závěry judikatury k souběhu více příčin vzniku škody dostatečně konkrétně popsal. Nejvyššímu soudu muselo být zřejmé, od jaké rozhodovací praxe se krajský soud odchýlil, nemusel za stěžovatele nic domýšlet. Chybné odmítnutí dovolání pro formální vadu nechrání rovnost stran, nýbrž je odepřením spravedlnosti. Podle stanoviska pléna ze dne 28. 11. 2017 sp. zn. Pl. ÚS-st. 45/16 při posuzování náležitostí dovolání je třeba volit postup vstřícnější k právu účastníka na soudní ochranu. Dokonce i v tomto stanovisku a dále i v nálezu ze dne 30. 3. 2021 sp. zn. IV. ÚS 2071/20 Ústavní soud uzavřel, že dovolání nelze odmítnout jako vadné jen proto, že neodkazuje na spisové značky, pokud vymezuje rozhodovací praxi dostatečně určitě. Stěžovatel odmítá, že by se jeho argumentace pohybovala pouze na úrovni skutkových polemik a podústavního práva.

16. **Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group** (vedlejší účastnice na straně žalovaného v řízení před obecnými soudy) se k ústavní stížnosti nevyjádřila, proto se má v souladu s poučením za to, že se postavení vedlejší účastnice v řízení před Ústavním soudem vzdala.

17. Ústavní soud nenařizoval ústní jednání, neboť od něj nelze očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

VI.

Posouzení ústavní stížnosti

18. Jádrem posouzení ústavní stížnosti je vyřešení otázky, zda dovolání trpělo vadou, pro kterou ho Nejvyšší soud odmítl. Tedy zda stěžovatel v dovolání dostatečně určitě vymezil judikaturu, od které se měl krajský soud odchýlit, pokud ji označil jen slovním popisem, nikoli spisovou značkou či číslem jednacím konkrétních rozhodnutí.

19. Ústavní soud nejprve popsal obecná ústavní východiska posuzování vad dovolání Nejvyšším soudem a vymezení předpokladů přípustnosti dovolání (**část VI.A.**). Dovolání vadou netrpělo, proto Nejvyšší soud porušil stěžovatelovo právo na přístup k soudu, když dovolání pro vadu odmítl (**část VI.B.**).

VI.A. Obecná východiska – vady dovolání a vymezení jeho přípustnosti

20. Článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod zaručuje každému právo domáhat se ochrany svého práva stanoveným postupem u nezávislého a nestranného soudu. Tento *stanovený postup* je upraven v procesních předpisech podústavního práva. To platí i pro

dovolací řízení upravené v občanském soudním řádu. Dovolání musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat mj. vymezení předpokladů přípustnosti. Není neústavní, pakliže Nejvyšší soud kvůli nesplnění těchto požadavků dovolání odmítne (stanovisko pléna ze dne 28. 11. 2017 sp. zn. Pl. ÚS-st. 45/16, bod 38). Pokud ale Nejvyšší soud odmítne dovolání jako vadné, ačkoli vadné podle zákona nebylo a Nejvyšší soud se jím měl alespoň kvazimeritorně zabývat, poruší tím dovolatelovo právo na soudní ochranu, konkrétně právo na přístup k soudu (např. náleze ze dne 10. 7. 2018 sp. zn. III. ÚS 4045/16, *Midrla*, bod 20).

21. Stěžovatel spatřoval naplnění předpokladů přípustnosti dovolání v tom, že se krajský soud *odchytil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu* (§ 237 občanského soudního řádu). Stěžovatel ale podle Nejvyššího soudu neuvedl konkrétně, *od jaké rozhodovací praxe* se krajský soud při řešení rozhodné právní otázky odchytil, proto jeho dovolání odmítl jako vadné. Tomuto názoru stěžovatel oponuje, je přesvědčen, že judikaturu označil dostatečně určitě slovním popisem, označovat ji navíc spisovou značkou nebylo nutné.

22. Nejvyšší soud má v obecné rovině pravdu, že dovolání sepsané advokátem jako právním profesionálem by mělo jasně odkázat na judikaturu Nejvyššího soudu (tj. slovy zákona *ustálenou rozhodovací praxí*), nejlépe citací data a spisové značky judikátu (k citaci judikatury obecně srov. Bobek, M. – Kühn, Z. a kol. *Judikatura a právní argumentace. 3. vydání*. Praha, Auditorium 2025, s. 241 násl.).

23. Občanský soudní řád nestanoví konkrétní způsob, jakým má dovolatel označit rozhodovací praxi, tím méně že by ji vždy nutně musel označit spisovou značkou. Rozhodovací praxi, od které se odvolací soud měl odchytil, může proto dovolatel (výjimečně) označit i slovním popisem, nikoli nutně spisovou značkou (viz takto poprvé náleze ze dne 18. 12. 2014 sp. zn. IV. ÚS 1256/14, *FlexiLease*, bod 24: podle něj totiž požadavek na uvedení spisové značky ze zákona neplyne a „není racionálního důvodu, proč by údaj o tom, od které „ustálené rozhodovací praxe“ se řešení v dovolání vymezené právní otázky odvolacím soudem odchytil, nepostačilo vymezit i pouze slovním popisem bez uvedení konkrétní spisové značky nebo značek“; později již cit. stanovisko pléna Pl. ÚS-st. 45/16, bod 42: k porušení základních práv dovolatele dojde též tehdy, „pokud Nejvyšší soud postupuje příliš formálně a např. dovolání odmítne jako vadné jen proto, že dovolatel neuvedl čísla jednací relevantních (a jinak dostatečně specifikovaných) rozhodnutí“; podobně např. nálezy ze dne 20. 2. 2018 sp. zn. II. ÚS 1226/17, *Nonfried*, bod 27; ze dne 27. 3. 2018 sp. zn. I. ÚS 708/17, bod 33; nebo ze dne 30. 3. 2021, sp. zn. IV. ÚS 2071/20, bod 24).

24. Tyto závěry posléze převzal i Nejvyšší soud (viz např. usnesení ze dne 15. 12. 2016 sp. zn. 25 Cdo 4974/2016, *SUZAP Plzeň*, kde se s odkazem na náleze IV. ÚS 1256/14, *FlexiLease*, uvádí: „Dovolatel nedostojí své povinnosti vymezit jím tvrzenou přípustnost dovolání, jestliže pouze obecně uvede, že „se odvolací soud odchytil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu“, aniž by odkázal na judikaturu dovolacího soudu, od které se měl podle jeho názoru odvolací soud při rozhodování odchytil, a to alespoň slovním popisem, aniž by byl povinen uvádět spisové značky rozhodnutí“; nebo rozsudek ze dne 14. 1. 2025 sp. zn. 30 Cdo 3404/2024, *Janiga Labs*, bod 14, opět s odkazem na náleze IV. ÚS 1256/14).

25. Stále nicméně platí, že uvedení spisové značky nebo čísla jednacího (či jiným způsobem ustáleným v praxi, např. pořadovým číslem judikátu ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek) je nejlepší a preferovaný způsob, jak lze rozpornou judikaturu označit (náleze ze dne 16. 6. 2020 sp. zn. IV. ÚS 410/20, *Koukalová*, bod 22). Jelikož je dovolání sepsáno právním profesionálem, lze na něj klást vyšší nároky ohledně obsahu a formy než na podání právních laiků (opět stanovisko pléna Pl. ÚS-st. 45/16, bod 35). Předložit Nejvyššímu soudu

bezvadné podání je povinností dovolatele. Podstatné je, aby bylo z dovolání zřejmé, jakou rozhodovací praxi má dovolatel na mysli.

26. Označuje-li tedy dovolání ustálenou rozhodovací praxi dovolacího soudu, od které se odvolací soud odchýlil, pouze slovním popisem, lze dovolání považovat za bezvadné, **jen je-li na první pohled zřejmé, o jakou ustálenou rozhodovací praxi jde, a nejsou-li o tom žádné rozumné pochybnosti; v opačném případě trpí dovolání vadou, pro kterou ho Nejvyšší soud odmítne.**

VI.B. Aplikace obecných východisek na nynější věc

27. V nyní posuzované věci je z dovolání zřejmé, o jaké konstantní rozhodovací praxi Nejvyššího soudu stěžovatel mluvil, byť tuto judikaturu neoznačil spisovou značkou.

28. Krajský soud v rozsudku uzavřel, že nebýt pádu topolu a jeho zaklínění do větví dubu, dubová větev by se neulomila a nepadla na zem. Preventivní povinnosti (buď odstranit nebezpečí, nebo o něm informovat potenciálně ohrožené subjekty) nedostáli vlastníci pozemku, na němž roste topol. Mezi případným protiprávním jednáním vedlejšího účastníka jako vlastníka pozemku, na kterém roste dub, a vzniklou újmou proto nelze podle krajského soudu nalézt příčinnou souvislost (viz body 18 a 19 rozsudku krajského soudu).

29. Stěžovatel v dovolání s tímto právním závěrem nesouhlasil. Tvrdil, že příčin vzniku škodlivého následku může být více, takže vedle porušení prevenční povinnosti vlastníků topolu bylo příčinou vzniku újmy i porušení téže povinnosti vedlejším účastníkem. Konkrétně stěžovatel v dovolání na s. 2 uvedl otázku:

*„Zda se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu v otázce posouzení příčinné souvislosti, jestliže vyloučil odpovědnost žalovaného za škodu způsobenou pádem větve z jeho stromu s odůvodněním, že primární příčinou poškození této větve byla událost na sousedním pozemku (pád jiné větve), a nezabýval se tak tím, zda zanedbání prevenční povinnosti žalovaného (neodstranění dlouhodobě zaklesnuté větve) nebylo další, souběžnou a pro vznik škody podstatnou příčinou?“
(zdůraznění doplněno Ústavním soudem)*

30. Nejvyšší soud ve vyjádření k ústavní stížnosti odkazuje pouze na právě citovanou část dovolání a tvrdí, že stěžovatel nevymezil rozhodovací praxi dostatečně přesně. Dovolání je ovšem nutné posuzovat jako celek a zohlednit i obsah jeho dalších částí (opět nález IV. ÚS 410/20, *Koukalová*, body 27 a 32). Bylo proto třeba zohlednit text na s. 3 dovolání, kde stěžovatel svůj právní názor dále rozvedl:

„V českém právu platí, že příčinou vzniku škody může být více skutečností, které působí souběžně či následně, a pokud je každá z nich pro vznik škodlivého následku podstatná, jsou všechny z právního hlediska relevantními příčinami.“

31. Ze stěžovatelova dovolání tedy jasně plyne, že judikatura, od které se měl krajský soud odchýlit, stojí na závěrech, že příčinou vzniku škody může být více skutečností, které působí souběžně či následně, pokud je každá z nich podstatná pro vznik škodlivého následku.

32. Tento slovní popis judikatury lze bez větších obtíží spojit s ustálenými závěry k příčinné souvislosti, které se opakovaně objevují v judikatuře v takřka totožné podobě mnoho desítek let. Zároveň třeba upozornit, že stěžovatelův právní názor, že příčin vzniku újmy může být více než jedna, lze označit skoro až za právní „notorietu“ (třebaže mohl stěžovatel blíže

rozevřít, o jaký typ vícečetné kauzality má jít). Z rozhodovací praxe lze jmenovitě odkázat např. na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2021 sp. zn. 25 Cdo 2128/2020, č. 36/2022 Sb. rozh: civ.:

„příčinou škody může být jen ta okolnost, bez jejíž existence by škodný následek nevznikl. Přitom nemusí jít o příčinu jedinou, nýbrž stačí, jde-li o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde, a to o příčinu podstatnou. Je-li příčin více, působí z časového hlediska buď souběžně anebo následně, aniž se časově překrývají...“

33. Podobné, ba až stejné obecné závěry o příčinné souvislosti se opakovaně vyskytují nejen v judikatuře Nejvyššího soudu (např. rozsudek ze dne 30. 1. 2002 sp. zn. 25 Cdo 245/2000, usnesení ze dne 25. 5. 2004 sp. zn. 25 Cdo 1462/2003, usnesení ze dne 25. 1. 2006 sp. zn. 25 Cdo 818/2005, rozsudek ze dne 26. 5. 2010 sp. zn. 25 Cdo 3585/2007, usnesení ze dne 30. 9. 2025 sp. zn. 23 Cdo 75/2025, bod 15), ale i Ústavního soudu (srov. např. nálezy ze dne 27. 10. 2009 sp. zn. I. ÚS 3109/08, *ELZA-ELEKTRO*, bod 16; ze dne 28. 5. 2024 sp. zn. Pl. ÚS 14/24, *Nábrada majetkové újmy sekundárních obětí v důsledku zásahu do jejich tělesné a duševní integrity*, bod 42; ze dne 26. 2. 2025 sp. zn. IV. ÚS 1566/23, bod 33; naposledy pak podobně nálezy ze dne 26. 3. 2026 sp. zn. III. ÚS 1948/25, bod 29). Třebaže mají tyto závěry obvykle jen podobu abstraktních a obecných východisek, nic to nemění na tom, že jde o ustálené judikaturní závěry, stále se opakující v takřka nezměněné podobě.

34. Přestože mělo stěžovatelovo dovolání odkazovat na rozhodovací praxi přesněji, při porovnání citace dovolání s citací závěrů rozsudku Nejvyššího soudu 25 Cdo 2128/2020 lze vidět, že stěžovatel pro označení rozhodovací praxe užil totožná klíčová slova, kterými je ustálená rozhodovací praxe tvořena, byť formuloval právní závěry stručněji.

35. Stěžovatel tedy v dovolání dostatečně určitě vymezil slovním popisem rozhodovací praxi, od které se měl krajský soud odchýlit. Dovolání vadu nemělo, Nejvyššímu soudu muselo být bez jakýchkoli pochybností zřejmé, kterou rozhodovací praxi měl stěžovatel na mysli. Chybným odmítnutím dovolání Nejvyšší soud porušil stěžovatelovo právo na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Posouzení, zda tyto judikaturní závěry dopadají na tuto věc a popřípadě jak, bude nyní úkolem Nejvyššího soudu. Ústavní soud posuzoval jen to, zda stěžovatel v dovolání označil slovním popisem dostatečně určitě konkrétní rozhodovací praxi.

VII.

Závěr a náklady řízení

36. Stěžovatelovo dovolání vadou netrpělo. Stěžovatel slovním popisem dostatečně přesně identifikoval rozhodovací praxi, od které se měl krajský soud odchýlit. Takové označení rozhodovací praxe je v dovolání (výjimečně) možné, pokud nevyvstávají pochybnosti, jakou rozhodovací praxi měl dovolatel na mysli. Nejvyšší soud proto odmítnutím dovolání porušil stěžovatelovo právo na přístup k soudu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny.

37. Jelikož Ústavní soud ruší napadené usnesení Nejvyššího soudu, otevírá se Nejvyššímu soudu prostor, aby přípustnost a případnou důvodnost celého dovolání znovu posoudil, včetně druhé dovolací otázky týkající se rozsahu plnění prevenční povinnosti a míry spoluzavinění stěžovatele. Ústavní soud je veden zásadou subsidiarity ústavní stížnosti, proto námitky o údajně chybném odmítnutí druhé části dovolání neposuzuje. Konečně se nemůže zabývat ani námitkami stěžovatele proti rozsudkům okresního a krajského soudu, v tomto rozsahu musí ústavní stížnost odmítnout pro nepřipustnost. Ústavní přezkum těchto

rozhodnutí přichází v úvahu až poté, co se jimi bude řádně zabývat Nejvyšší soud (nález ze dne 12. 3. 2026 sp. zn. III. ÚS 333/25, *Urbánek*, bod 69).

38. Ústavní soud proto ústavní stížnosti zčásti vyhověl a zrušil napadené usnesení Nejvyššího soudu [§ 82 odst. 1, odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu]. Ve zbývajícím rozsahu ústavní stížnost odmítl pro nepřipustnost [§ 75 odst. 1 a § 43 odst. 1 písm. e) téhož zákona].

39. Stěžovatel i vedlejší účastník navrhli, aby jim Ústavní soud přiznal náhradu nákladů řízení. Ani jednomu z těchto návrhů Ústavní soud nevyhověl. Obecně si účastníci a vedlejší účastníci hradí své náklady sami, povinnost nahradit náklady může Ústavní soud uložit v odůvodněných případech podle výsledku řízení (§ 62 odst. 3 a 4 zákona o Ústavním soudu), to ale pouze výjimečně, odůvodňují-li to zvláštní okolnosti případu. Vedlejšímu účastníkovi nelze přiznat náhradu nákladů řízení již jen proto, že v řízení nebyl úspěšný. Stěžovatel pak žádné zvláštní okolnosti netvrdí a Ústavní soud je v této věci ani nevidí.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 27. května 2026

Lucie Dolanská Bányaiová
předsedkyně senátu